

alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL

NÚMERO 43 / SEGONA ÈPOCA / JUNY DE 1999

**Consell Insular
de Mallorca**

alimara

Núm 43

Segona Època, juny de 1999

Edita: Consell Insular de Mallorca
Redacció: Servei d'Acció Social i Sanitat
General Riera, 67
07010 Palma
Tel.: 971 76 07 62
Fax: 971 76 19 52

Portada: **Andreas Gabriel Topp** "Concert"

Maquetació
i impressió: Gràfiques Son Espanyolet

Dipòsit Legal: PM - 128 - 1987

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Quan una persona o un fet surt molt sovint a la premsa es diu que està de moda. Doncs si és així, haurem de dir que els immigrants estan de moda, ja que les planes dels diaris del nostre país n'estan plenes a vessar, de notícies sobre ells. El Pla Mirall (del que tothom parla però que la majoria no sap ben bé què és) ha fet arribar a les nostres contrades una allau de persones que, fugint d'una situació com a mínim d'incertesa dels seus països d'origen, han cregut que entre nosaltres trobaran una vida millor que la que els oferia la societat en la qual varen néixer. El Pla Mirall no només ens ha fet encarir els preus de la construcció d'habitatges i de passada seguir amb la predació del territori (que implica una greu davallada del nostre nivell de vida), sinó que també ha posat en marxa una bomba de rellotgeria amb temporitzador.

Què volem dir amb aquesta asseveració? Doncs que difícilment podem ser optimistes davant l'allau de nouvinguts en un país on el lliurecanvisme és la ideologia dominant. ¿Què es pot esperar d'una societat en la que els pobres i els exclosos del mercat laboral autòctons no representen res per a certs poders públics i per a la majoria de persones d'aquesta societat?. Si aquesta allau de nouvinguts, de nous pobres, han parat a una societat a la que importen poc els propis pobres, molt menys importaran els nous pobres vinguts de terres llunyanes. En aquests moments, aquesta gentada sí que interessa: l'economia va "massa bé", el sector turístic va molt bé -sobretot aprofitant que els mercats competidors viuen en situacions polítiques d'instabilitat- i el sector de la construcció no havia estat mai tan sobredimensionat. Qui toca amb les mans aquest sobredimensionament és el pobre mortal d'aquestes contrades que hagi tingut la intenció o necessitat de tirar endavant alguna obra: trobar un constructor lliure és gairebé impossible, com ho és també trobar el mateix material de construcció que s'ha d'importar del continent en haver-se exhaurit el propi. Aquesta situació ha creat la necessitat imperiosa de trobar mà d'obra barata onsevulla. I mà d'obra barata no se'n pot trobar al nostre país en no ser recorrent als immigrants, els nous proletaris del món desenvolupat i occidental. Ara bé, els que avui estan tan contents amb la bonança econòmica i als que no els preocupa gens ni mica el futur, que no veuen cap senyal d'alarma en el creixement desmesurat de la nostra economia, ¿miraran de trobar solucions als problemes socials que produirà l'acabament del ditxós Pla Mirall?. ¿Estaran a primera línia donant solucions quan aquesta allau humana hagi perdut la feina per l'acabament del pla? Les respostes a aquestes preguntes són, per desgràcia, de fàcil contestació: se seguirà pensant en el Déu Lliurecanvi, en el Déu no-intervenció: si els nouvinguts pobres han quedat sense treball, doncs que se'n vagin. Però, per descomptat, no partiran: s'estimaran més malviure aquí com a pobres que sobreviure en la seva terra de naixença. Així, el problema no el tindran els amants del lliurecanvisme; el tindrem els que intentem aportar solucions, els tècnics implicats, les associacions voluntàries que conviuen amb els immigrants i la petita part d'aquesta societat que sí que veu actualment el problema.

Hem fet aquesta extensa introducció perquè creiem que el tema no és un més, és prou important com perquè hi reflexionem de manera acurada. Per això ens satisfà poder ajudar a la reflexió amb informació i dades empíriques provinents de la realitat de la immigració en el nostre país gràcies a la publicació de l'article de Miquel A. Maria i Ballester i Raul Reinares Mazzuchelli, Immigrants estrangers a l'Hospital de Nit de Palma (1998), que ens exposa el problema que tenim entre mans i que pot arribar a ser molt greu. Els autors ens ofereixen les dades d'un estudi realitzat per donar resposta a la demanda de la Comissió de Benestar Social del Consell de Mallorca per a la posada en funcionament del "Projecte Turmeda", un programa específic d'atenció als immigrants internacionals adscrit al "Servei d'acollida per a persones en situació d'exclusió social" de l'Hospital de Nit.

Immigrants estrangers a l'Hospital de Nit de Palma (1998)

Miquel Àngel Maria i Ballester,
Raul Reinares Mazzuchelli
Associació Marginats-La Sapiència

PRESENTACIÓ

A principis del passat mes de maig s'iniciaren les activitats del "Projecte Turmeda", un programa específic d'atenció als immigrants internacionals, adscrit al "Servei d'Acollida per a persones en situació d'exclusió social" (SAPSES) de l'Hospital de Nit. Aquesta iniciativa suposa la posada en pràctica de l'acord del Ple del Consell Insular de Mallorca de dia 14 de desembre de 1998, preveient la creació d'un casal d'acollida per a immigrants. Formalment, s'articula dintre del Conveni marc vigent entre el Consell Insular de Mallorca (CIM) i l'Associació Marginats-La Sapiència.

Un cop rebuda la proposta inicial del CIM, vàrem considerar imprescindible la realització d'un estudi del perfil i les necessitats dels ciutadans estrangers que durant l'últim any havien estat acollits a l'Hospital de Nit, a fi que les activitats d'aquest nou projecte responguessin de manera efectiva a les demandes i necessitats reals dels immigrants que acudeixen al nostre centre. Es tractava, en definitiva, de sistematitzar i interpretar la informació disponible, i a partir d'aquí definir els objectius, planificar les activitats i organitzar els recursos.

A les pàgines següents us presentam aquest estudi, que consideram interessant més enllà de la seva finalitat immediata de servir de referència per al disseny i l'execució del "Projecte Turmeda". Això no obstant, hem d'assenyalar que les dades que oferim no són extrapolables a tota la població immigrant arribada durant l'any 1998 a Mallorca. El perfil dibuixat respon únicament a les persones que han acudit a l'Hospital de Nit.

CRITERIS METODOLÒGICS

Per a la realització d'aquest estudi, dut a terme entre les dues últimes setmanes de gener i la primera de febrer de 1999, vàrem seguir el següent procediment:

- a) Selecció aleatòria de 20 expedients d'usuaris estrangers aïllats a l'Hospital de Nit durant 1998. Anàlisi de les fitxes d'aquests usuaris, seleccionant els camps que ens podien oferir una informació significativa.
- b) Realització d'una base de dades (amb el programa informàtic Filemaker Pro 4.0), disseny dels camps i tipificació/codificació de les possibles variables de cada camp. A més dels camps de dades quantificables, vàrem reservar dos camps oberts de text ("Altres informacions d'interès" i "Participació en altres programes o serveis") per consignar-hi tota infor-

mació qualitativa rellevant que aparegués als “fulls de seguiment personal” que conté cada expedient.

- c) Enregistrament de les dades dels 178 expedients corresponents a tots els usuaris estrangers acollits a l'Hospital de Nit durant 1998.
- d) Explotació de les dades. Realització de les taules i gràfiques mitjançant el programa informàtic MS Excel 97.
- e) Anàlisi quantitativa i qualitativa de la informació, i redacció de l'informe.

1. EL NOMBRE D'IMMIGRANTS ESTRANGERS A L'HOSPITAL DE NIT. EVOLUCIÓ I MOMENT ACTUAL

1.1. Proporció d'usuaris estrangers sobre el conjunt d'usuaris atesos

Durant els primers anys de la dècada dels 90, el nombre d'immigrants acollits a l'Hospital de Nit registrava, d'any en any, un increment progressiu, però sempre moderat. La distribució per zones geogràfiques de naixement i nacionalitat s'anava mantenint dins unes mateixes proporcions, predominant els ciutadans de la Unió Europea, com a grup més nombrós, i en segon lloc els africans. D'aquests, més d'un 90% eren marroquins.

A partir de l'any 1995 es comença a detectar un canvi de tendències. Mentre que el nombre d'africans continua creixent, els ciutadans de la UE tendeixen a minvar. Els altres usuaris estrangers coneixen lleugers augments o disminucions poc significatius. L'any 1998 suposa un moment d'inflexió. Ja no ens trobam amb un creixement moderat, sinó amb una eclosió espectacular del nombre de ciutadans africans. Vegem-ho en xifres (no podem aportar dades de 1997 relatives als no-africans, a causa del canvi de programa informàtic de registre):

Any	Nombre total d'usuaris (nacionals + estrangers)
1995	540
1996	537
1997	529
1998	465

Any	Àfrica		Unió Europea		Resta Europa		Amèrica Llatina		Altres		Total Estrangers	
	A (*)	B (*)	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
1995	31	5,7	54	10,0	10	1,8	7	1,3	5	1,0	107	19,8
1996	35	6,5	48	8,9	13	2,4	7	1,3	2	0,4	105	19,5
1997	49	9,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	132	28,4	35	7,5	15	3,2	7	1,5	2	0,4	191	41,0

(*) A = Nombre d'usuaris durant el període.

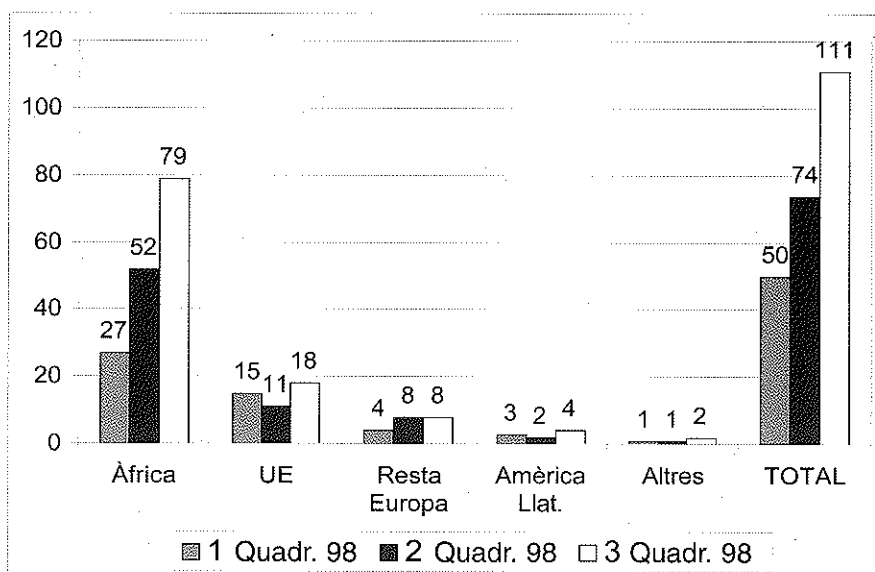
B = Percentatge sobre el total d'usuaris (estrangers i nacionals) del període.

En la distribució de les dades de 1998 per quadrimestres, que són els períodes de referència de les nostres Memòries, notam com l'increment d'immigrants ha estat progressiu. A mesura que l'any avançava, el nombre de nous immigrants acollits no s'ha aturat de créixer:

Període	Àfrica		Unió Europea		Resta Europa		Amèrica Llatina		Altres		Total Estrangers	
	A (*)	B (*)	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
1 ^{er} quadr. 98	27	14,2	15	7,9	4	2,1	3	1,6	1	0,5	50	26,3
2 ^{on} quadr. 98	52	25,1	11	5,3	8	3,9	2	1,0	1	0,5	74	35,8
3 ^{er} quadr. 98	79	33,1	18	7,5	8	3,3	4	1,7	2	0,8	111	46,4

(*) A = Nombre d'usuaris durant el període.

B = Percentatge sobre el total d'usuaris (estrangers i nacionals) del període.

Constatam com la proporció de persones estrangeres sobre el conjunt d'usuaris augmenta dins cada període de referència, fins arribar al 46,5% del total d'usuaris atesos durant l'últim quadrimestre de 1998. Si comptam tot l'any, el percentatge d'estrangers se situa en el 41,0%. I és evident que aquest augment afecta únicament els ciutadans africans, que en el conjunt de l'any 1998 representen el 28,4% sobre el total d'usuaris, i un 69,11% dels usuaris estrangers.

Més endavant desglossarem aquests immigrants per països, cosa que no apareix a les nostres Memòries. Convé prestar una atenció especial a aquest aspecte, perquè entre altres coses ens ajudarà a conèixer els idiomes materns majoritaris entre aquest col·lectiu.

Abans, però, ens detindrem en dues qüestions encara relacionades amb el moviment d'usuaris.

1.2. TEMPS D'ESTADA DELS IMMIGRANTS A L'HOSPITAL DE NIT

Període	Temps mitjà d'estada del conjunt d'usuaris	Temps mitjà d'estada dels immigrant
1er. quadrimestre 1998	55 dies	39 dies
2n. quadrimestre 1998	61 dies	40 dies
3r. quadrimestre 1998	50 dies	37 dies
global any 1998	55 dies	38 dies

El temps mitjà d'estada dels immigrants a l'Hospital de Nit se situa per sota de la mitjana global. Però cal observar que a la primera columna de la taula anterior (estada mitjana del conjunt d'usuaris) s'hi inclouen les persones acollides a la "Zona B" (persones cronificades, Programa d'acollida estable). Si comptéssim únicament els usuaris de la "Zona A" (Programa d'acollida temporal), que és on s'acullen els immigrants, el temps d'estada del conjunt d'usuaris seria més baix, més pròxim al temps d'estada dels immigrants.

Els valors màxims (períodes d'estada més llargs) se situen en quasi un any sencer, però es tracta d'un nombre molt petit d'usuaris; tan sols 10 usuaris estrangers superen els 100 dies d'estada, i d'aquests només 2 arriben als 300 dies.

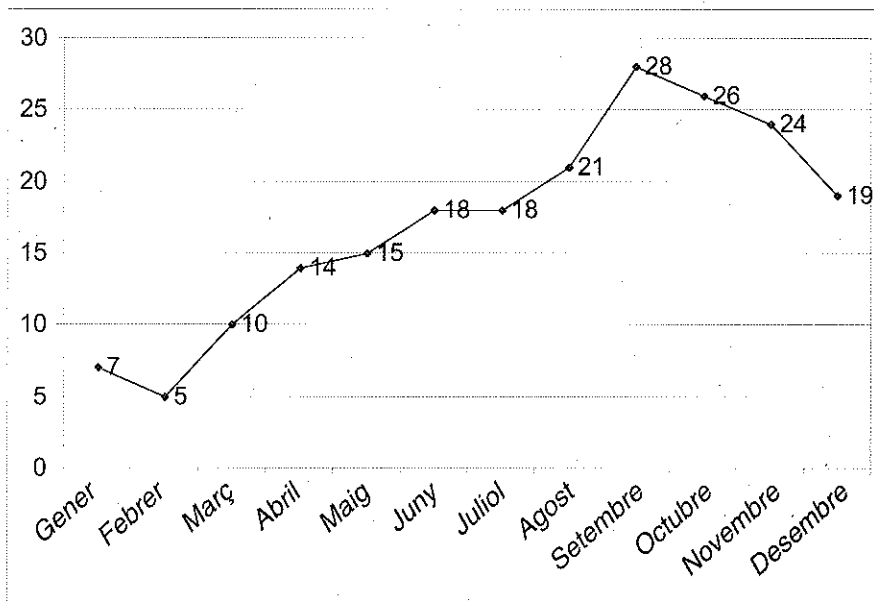
En el cas que el programa d'atenció als immigrants que s'ha d'implantar vulgui delimitar un termini màxim d'estada, cal prendre aquestes dades com a punt de referència.

1.3. ÍNDEXS D'OCUPACIÓ

El "Servei d'Acollida per a persones en situació d'exclusió social-Hospital de Nit" (d'ara endavant, SAPSES-HN) disposa d'un total de 82 places, distribuïdes de la següent manera: 50 llits a la "Zona A" (acollida temporal); 22 llits a la "Zona B" (acollida estable); 6 llits per a dones, i 4 llits d'infermeria (convalescències, malalties menors). Les dades que ens ofereixen les Memòries del Servei ens informen dels nivells d'ocupació referits al conjunt de places (82). Com indicàvem abans, els immigrants són acollits en la seva totalitat a la "Zona A". Per això, més que cercar la proporció d'immigrants sobre el conjunt de places disponibles, ens interessa saber quantes places ocupen els immigrants a cada moment de l'any. D'aquesta manera, podem veure els moments en què simultàniament hi havia més immigrants acollits, i determinar les oscil·lacions o tendències al llarg de l'any. Per això, oferim les dades en nombres absoluts (nombre de persones), i no en percentatges sobre el conjunt d'usuaris. Vegem, doncs, el moviment d'immigrants al llarg de l'any en relació als índexs d'ocupació.

Mesos	Ingressos	Baixes	Acollits finals	Ocupació mitjana	Nombre màxim d'immigrants acollits simultàniament
Acollits a dia 01.01.98	6				
Gener	5	7	4	5,0	7
Febrer	6	5	5	4,5	5
Març	11	5	11	8,0	10
Abril	12	9	14	12,5	14
Maig	7	5	16	15,0	15
Juny	8	8	16	16,0	18
Juliol	15	12	19	17,5	18
Agost	18	19	18	18,5	21
Setembre	21	13	26	22,0	28
Octubre	25	26	25	25,5	26
Novembre	26	29	22	23,5	24
Desembre	18	23	17	19,5	19
TOTALS	172	161		15,6	

En una gràfica amb els valors d'ocupació màxima, podem visualitzar millor la seva evolució:

Veim com el moment de l'any en què simultàniament es trobaven més immigrants acollits al SAPSES-HN correspon al mes de setembre, amb un màxim de 28 persones (molt per damunt de la mitjana de l'any, que se situa en 15,6 usuaris). A partir del setembre, s'inicià una certa disminució en el nombre d'ingressos d'immigrants, de manera que a finals d'any l'índex d'ocupació se situava en uns valors similars als del mes d'agost (19 immigrants acollits).

Aquesta informació ha estat especialment important a l'hora de planificar el "Projecte Turmeda", ja que calia definir si establíem un nombre màxim de llits per a immigrants, o bé si s'havia de comptar potencialment amb tots els llits de la "Zona A" sense restricció, com s'ha vingut fent fins ara. Qualsevol de les dues opcions tenia avantatges i inconvenients. Per una banda, una distribució-delimitació del nombre de llits podia dur-nos a situacions com, per exemple, tenir llits buits d'immigrants mentre que els altres llits estiguin saturats, havent de denegar ingressos a no-immigrants. Però de l'altra banda, si no reservàvem un màxim de places, ens podríem trobar amb la majoria de places del Servei ocupades per immigrants, fent-se impossible l'atenció a la població marginal més pròpia, almenys fins ara, de l'Hospital de Nit. En el moment actual (abril de 1999), la situació és la segona: cada setmana que passa, el nombre d'immigrants augmenta, i ja se'ns fa impossible acollir tots els ciutadans que, fins ara, eren la població "habitual" del nostre centre (marginats crònics, alcohòlics, transeünts amb diverses problemàtiques). Això aconsella optar per la restricció del nombre de llits per a immigrants en el marc del "Projecte Turmeda"; des del moment en què aquest Projecte entri en funcionament, el nombre màxim de llits per a immigrants serà de 20.

2. DADES DEMOGRÀFIQUES

Abans de continuar, cal fer una observació sobre el nombre d'immigrants amb què treballarem en els capítols següents, que són tots els atesos durant 1998. A la taula anterior, indicàvem que al llarg d'aquest any hem tingut 172 ingressos d'immigrants, xifra a la qual hi hem de sumar els 6 que estaven acollits a dia 1 de gener de 1998. És a dir, un total de 178 immigrants. Aquesta xifra no es correspon amb la de 191 immigrants que apareixia a les taules de l'apartat 1.1. El desajust es deu a què en aquella taula, extreta de les nostres Memòries, vàrem tenir en compte tan sols el lloc de naixement, no la nacionalitat. A partir d'ara, en canvi, **exclourem del nostre estudi totes aquelles persones nascudes a l'estranger però nacionalitzades espanyoles, que en total, són 13 usuaris.**

2.1. Edat i sexe

Tots els usuaris immigrants de 1998 són homes.

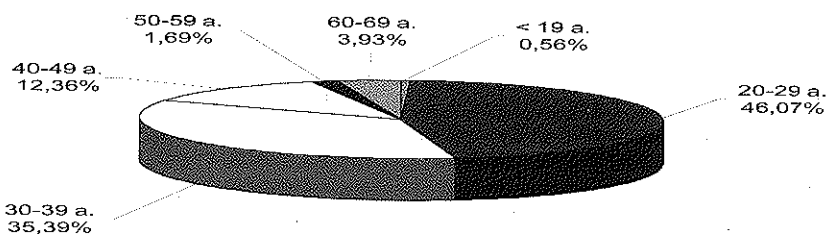
La seva mitjana d'edat és de 32,5 anys, considerablement per sota de la mitjana d'edat del conjunt d'usuaris del SAPSES-HN, que és de 40,6 anys.

A la següent taula de distribució per edats, podem observar com els immigrants es concentren sobretot en els segments d'edat més joves, amb una polarització més acusada que per al conjunt d'usuaris. De fet, **només un 17,98% dels immigrants tenen més de 40 anys, mentre que el 46,07% en**

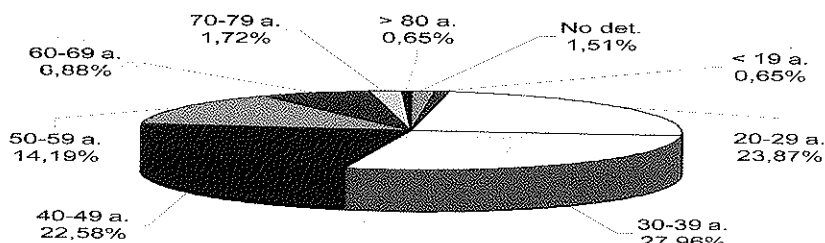
tenen menys de 30. Es tracta, doncs, d'un col·lectiu molt jove. Podeu també comparar les diferències a cada segment entre els immigrants i el conjunt d'usuaris:

Edat	Immigrants 98		Tots els usuaris 98	
	Nombre	%	Nombre	%
No determinat	0	0	7	1,51
Fins a 19 anys	1	0,56	3	0,64
De 20 a 29 anys	82	46,07	111	23,87
De 30 a 39 anys	63	35,39	130	27,96
De 40 a 49 anys	22	12,36	105	22,58
De 50 a 59 anys	3	1,69	66	14,19
De 60 a 69 anys	7	3,93	32	6,88
De 70 a 79 anys	0	0	8	1,72
80 anys i més	0	0	3	0,65
TOTAL	178	100	465	100

Immigrants

Tots els usuaris

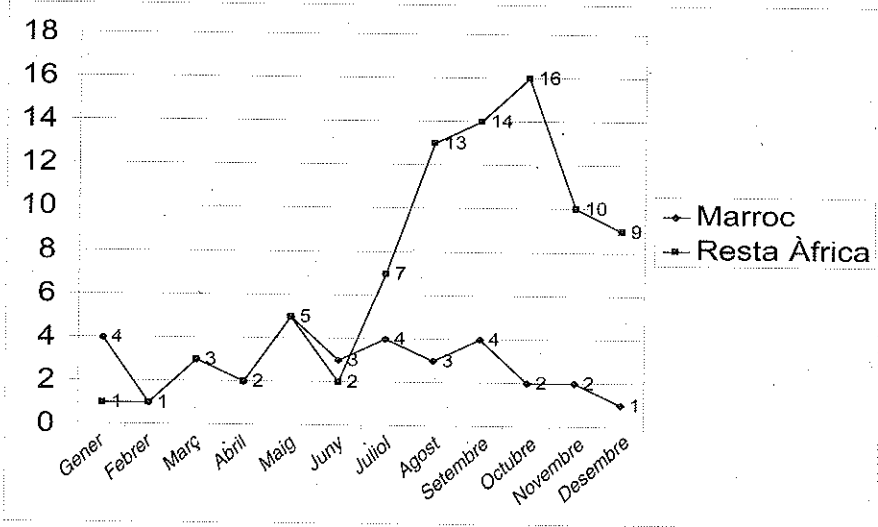

2.2. Distribució per països de naixement

Zona geogràfica	País	Nombre d'usuaris	%
<i>Àfrica</i>		130	73,03
	Algèria	7	3,93
	Congo	1	0,56
	Gàmbia	2	1,12
	Ghana	10	5,62
	Guinea República	3	1,69
	Guinea Bissau	3	1,69
	Guinea Equatorial	1	0,56
	Libèria	9	5,06
	Mali	17	9,55
	Marroc	35	19,66
	Mauritània	5	2,81
	Níger	1	0,56
	Nigèria	33	18,54
	Rwanda	1	0,56
	Senegal	2	1,12
<i>Unió Europea</i>		31	17,42
	Alemanya	15	8,43
	Àustria	1	0,56
	França	3	1,69
	Gran Bretanya	3	1,69
	Holanda	2	1,12
	Itàlia	2	1,12
	Portugal	1	0,56
	Suècia	4	2,25
<i>Resta d'Europa</i>		11	6,18
	Bulgària	3	1,69
	Macedònia	1	0,56
	Polònia	4	2,25
	República Txeca	1	0,56
	Rússia	2	1,12
<i>Amèrica Llatina</i>		5	2,81
	Argentina	2	1,12
	Brasil	1	0,56
	Veneçuela	1	0,56
	Xile	1	0,56
<i>Àsia</i>		1	0,56
	Iran	1	0,56
TOTAL		178	100

Si consideram cada país per separat, el nombre d'usuaris més elevat correspon a **Marroc**, amb **35 usuaris**. Però això és l'únic que s'assembla a les dades d'anys anteriors. Seguidament, ens trobam amb **33 nigerians**, **17 malinesos**, **15 alemanys**, **10 ghanesos** i **9 liberians**. Com veim, de tots aquests països, l'únic europeu és Alemanya. Els altres són tots africans.

En anys anteriors, els marroquins significaven més del 90% dels africans acollits; enguany, només arriben al 26,92%. I és significatiu que el pas d'un valor a l'altre no ha estat gradual, sinó que s'ha produït en el marge d'uns pocs mesos de 1998. A la següent gràfica comparativa dels ingressos de marroquins per una banda, amb la resta d'africans considerats conjuntament per l'altra, observam com l'afluència de la resta d'africans, (corresponent sobretot a nigerians, malinesos i ghanesos), s'incrementa de manera molt visible a partir del segon quadrimestre de 1998:

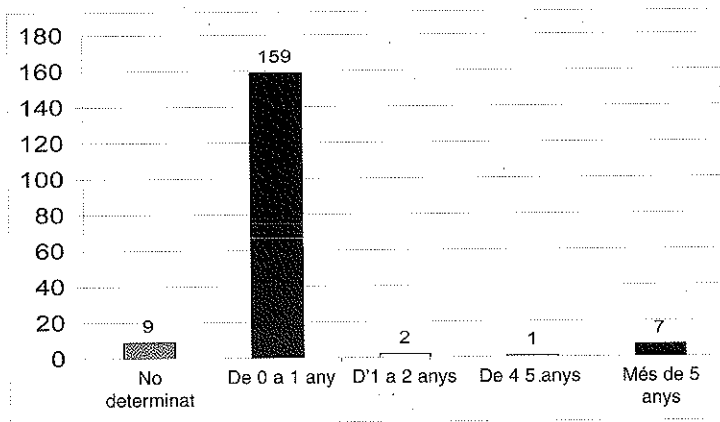
La primera conseqüència d'aquesta diversificació de les procedències és la major diversitat de llengües, però no és l'única. Certament, si fins a 1997 els idiomes que, pel seu desconeixement, suposaven una barrera per als educadors i professionals de l'Hospital de Nit, eren sobretot l'àrab i l'alemany, a partir de 1998, arriben a ser fins i tot més importants l'anglès i el francès, ja que la majoria d'immigrants africans són ara de l'Àfrica anglòfona i francòfona.

Però aquesta diversificació també es veu en altres aspectes, com el temps de residència o les necessitats de tipus legal i administratiu, com veurem més endavant.

Pel que fa a la nacionalitat, tot i que no podem aportar dades quantificades fiables al cent per cent, sabem que la pràctica totalitat dels immigrants són nacionals del país on varen néixer. Amb la informació de què disposem hem detectat dos nacionalitzats a un país distint del seu naixement; potser n'hi hagi algun més, però no representa una dada rellevant. Això, és clar, sense comptar els 13 usuaris del SAPSES-HN/1998 que varen néixer a l'estranger però que avui tenen la nacionalitat espanyola, i que per tant no són immigrants.

2.3. Temps de residència a la CAIB

Temps d'estada	N. d'usuaris	%
No determinat	9	5,06
De 0 a 1 any	159	89,33
D'1 a 2 anys	2	1,12
De 4 a 5 anys	1	0,56
Més de 5 anys	7	3,93
TOTAL	178	100

La gran majoria d'immigrants han arribat a la CAIB dins el darrer any. Voldríem poder subdividir aquest segment per períodes més breus, però el sistema utilitzat per a la recollida de dades no ens ho permet. Tot i això, en el repàs dels expedients que hem realitzat, constatarem que dels 159 immigrants arribats dins el darrer any, almenys 56 han arribat a Mallorca en un període inferior a un mes, a comptar des de l'ingrés a l'Hospital de Nit. Amb tota seguretat, però, són molts més.

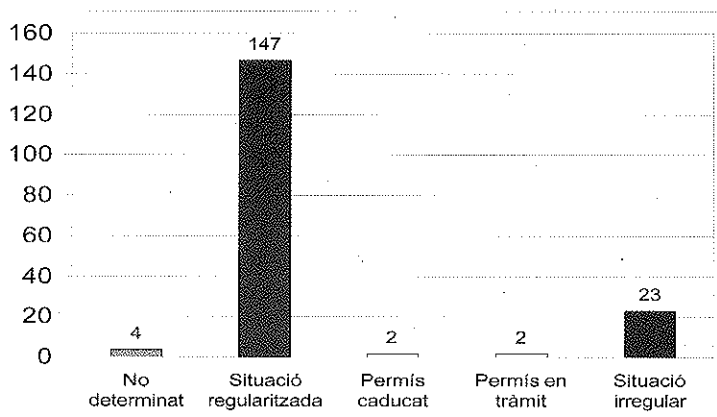
Novament aquí observam diferències segons la procedència. En general, els africans sub-saharians són els qui porten menys temps residint a l'Estat espanyol i, per tant, a la CAIB. Per contra, entre els altres grups, inclosos els marroquins, malgrat que també predominen els arribats recentment, hi ha una major diversitat.

Tot i que no hem recollit les dades sobre l'itinerari migratori d'una manera sistemàtica, l'estudi dels expedients ens aporta algunes informacions que considerem d'interès:

- * La majoria d'immigrants africans han entrat al territori espanyol a través de Ceuta o Melilla.
- * L'itinerari Ceuta/Melilla — Andalusia — Múrcia — País Valencià/Catalunya — Mallorca, es repeteix amb molta freqüència. En menor mesura, trobam immigrants que abans d'arribar a Mallorca han passat per altres CC.AA., d'entre les quals destaquen Madrid, Castella-La Manxa, Aragó i La Rioja.

2.4. Situació legal

Situació	N. d'usuaris	%
No determinat	4	2,25
Situació regularitzada	147	82,58
Permís caducat	2	1,12
Permís en tràmit	2	1,12
Situació irregular	23	12,92
TOTAL	178	100

Entenem que aquesta informació, com en general tota la que anam aportant, no és extrapolable a tota la immigració estrangera que avui està arribant a Mallorca. El valor de les dades que oferim se circumscriu a la importància que té per a l'Hospital de Nit. Tenint això en compte, és significatiu que **la majoria dels usuaris que acudeixen al nostre Servei vénen amb la situació legal regularitzada, tant pel que fa a la residència com al permís de treball.** Volem observar que un gran nombre dels immigrants africans varen entrar a l'Estat espanyol per Ceuta o Melilla durant el primer trimestre de 1998, en principi sense reunir els requisits que la legislació d'estrangeria preveu com habituals per entrar a residir i treballar al territori espanyol, i que varen rebre un permís especial de residència per raons humanitàries (NIE amb tarja blanca), i una autorització especial per treballar. Així mateix, ens consta que alguns immigrants varen entrar a l'Estat amb un Visat d'Estudis, i que un cop aquí han renovat els permisos amb la finalitat de quedar-se a treballar.

No podem precisar més aquesta informació, en el sentit d'indicar quants immigrants tenen aquests tipus de permisos, i quants en disposen dels altres tipus ("b inicial", "B renovat", C, etc.). Tampoc no disposam d'informació quantificada respecte a l'empadronament.

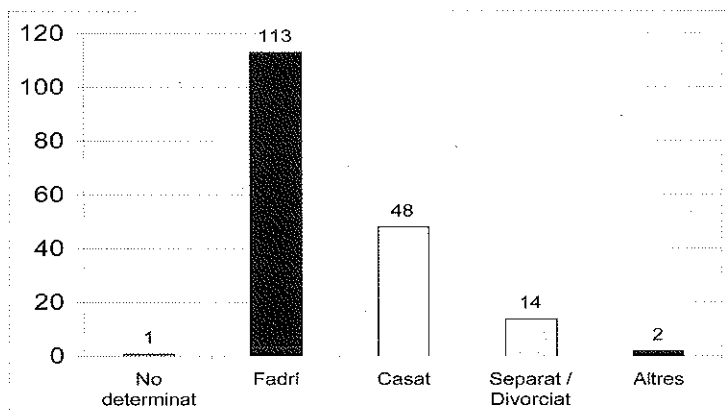
Aquesta situació general no vol dir que les tasques de gestió i suport per a la realització de tràmits administratius siguin poc importants, ans al contrari. El fet que la majoria necessiten periòdicament renovar la seva documentació, accedir a

nous tipus de permisos per canviar de feina, o simplement complimentar els contractes laborals i altres documents, fa que aquesta àrea d'atenció sigui especialment rellevant. Des de l'Hospital de Nit hem establert contactes amb altres entitats i serveis per derivar-hi els casos que necessitaven suport o assessorament per aquests afers. Durant 1998, les entitats que han col·laborat amb nosaltres d'una forma més significativa han estat CITE i Creu Roja (Programa d'assistència a refugiats).

3. DADES SÒCIO-FAMILIARS

3.1. Estat civil

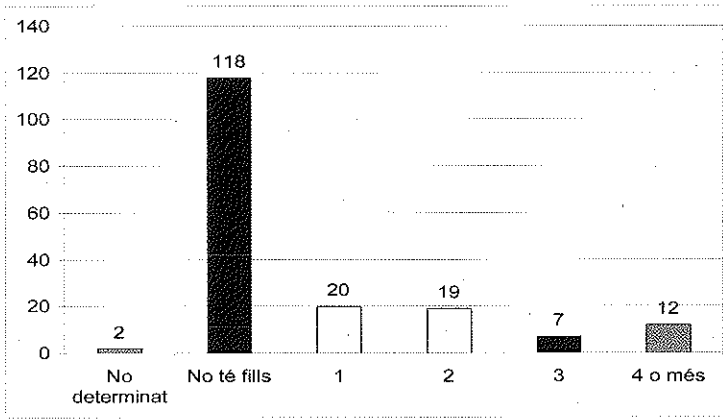
Estat civil	N. d'usuaris	%
No determinat	1	0,56
Fadrí	113	63,48
Casat	48	26,97
Separat / Divorciat	14	7,87
Altres	2	1,12
TOTAL	178	100

Els fadrins són majoritaris, però la quantitat de casats no és gens menyspreable. Valorarem aquesta qüestió més avall, en relació a la situació familiar.

3.2. Nombre de fills

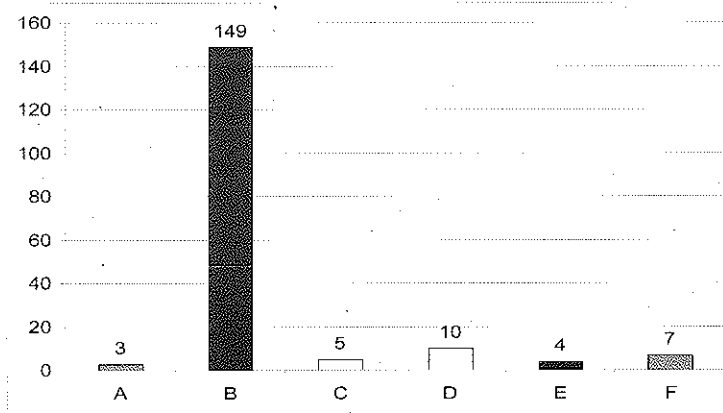
Nombre de fills	N. d'usuaris	%
No determinat	2	1,12
No té fills	118	66,29
1	20	11,24
2	19	10,67
3	7	3,93
4 o més	12	6,74
TOTAL	178	100

Predominen els usuaris sense fills. Dels que en tenen, la mitjana de fills per usuari és de 2,36.

3.3. Situació de la família

Situació	N. usuaris	%
(A) No determinat	3	1,69
(B) Tot sol a Mallorca / família al país d'origen	149	83,71
(C) Tot sol a Mallorca / família a Espanya	5	2,81
(D) Tot sol a Mallorca / parents a Espanya	10	5,62
(E) Té parents a Mallorca	4	2,25
(F) Té la pròpia família a Mallorca	7	3,93
TOTAL	178	100

Aquestes dades, junt amb la informació que hem recollit mitjançant una recerca més qualitativa als expedients personals, ens ajuden a valorar la situació familiar dels immigrants acollits des d'una perspectiva més global.

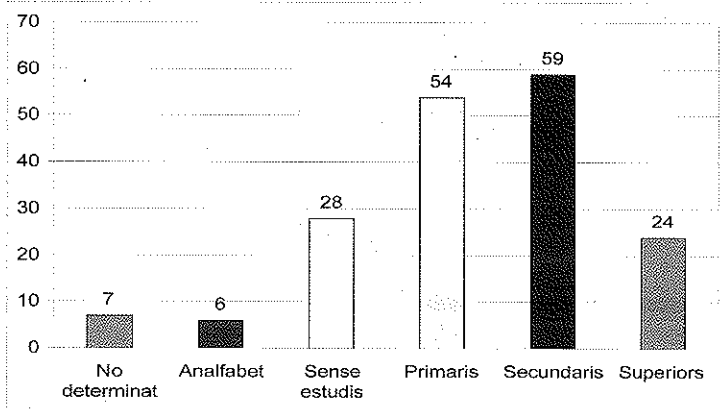
En primer lloc, els usuaris més nombrosos són els **fadrins, sense fills, i que han vingut sols a l'Estat espanyol i, per tant, a Mallorca**. En total, els qui con-

creten aquestes tres variables són 101 usuaris (un 56,74% del total). Des del punt de vista familiar, són els qui menys dificultats presenten. No és previsible que cerquin en un termini breu el reagrupament familiar i donada la seva manca de càrregues familiars presenten una major independència i, per tant, més mobilitat territorial. De fet, són aquests els qui mostren un itinerari migratori a l'interior de l'Estat espanyol més variat. Així, és probable que, en l'eventualitat d'una crisi d'ocupació a Mallorca en els sectors que els donen feina, tornin a la península.

Així i tot, no deixa de tenir importància l'altre 43,26% d'usuaris, que presenta uns perfils de situació familiar molt diversos, i amb nombroses dificultats. Encara que es tracti d'un nombre de persones relativament petit, no es poden relativitzar les dificultats i la duresa de determinades situacions. Ens trobam amb alguns usuaris que tenen la seva família a Mallorca, però que per manca de recursos o d'allotjament no conviuen sota el mateix sostre (l'home està a l'Hospital de Nit, mentre que la dona i/o els fills estan allotjats a casa d'algun conegut, quasi sempre connacional); altres immigrants han hagut de deixar la seva família a un altre lloc de l'Estat espanyol i tenen dificultats econòmiques o una gran fragilitat laboral que els impedeixen dur-los a Mallorca; altres tenen la família al país d'origen i desitgen reagrupar-se aquí però saben que els serà difícil, si no impossible, en un termini considerablement llarg. En fi, es tracta de situacions múltiples i distintes, que exigeixen un important seguiment personalitzat de suport, assessorament, gestions i acompanyament.

4. NIVELL D'ESTUDIS

Estudis	N. d'usuaris	%
No determinat	7	3,93
Analfabet	6	3,37
Sense estudis	28	15,73
Primaris	54	30,34
Secundaris	59	33,15
Superiors	24	13,48
TOTAL	178	100

Primerament voldríem destacar el contrast que s'observa entre el nivell d'estudis dels immigrants i el de la resta d'usuaris de l'Hospital de Nit. Si consideram el conjunt d'usuaris del SAPSES-HN de 1998 (inclosos els immigrants), tenim un 2,58% d'usuaris analfabets, un 14,19% sense estudis, un 47,74% amb estudis primaris, un 28,6% amb estudis secundaris, i tan sols un 3,88% amb estudis superiors. Com veim al gràfic anterior, entre els immigrants la proporció d'analfabets i sense estudis és similar, però llavors d'entre els qui tenen estudis hi ha un grup important de secundaris i superiors (diplomats i llicenciats). Això llavors no té correspondència amb els tipus d'ocupacions laborals que realitzen, com veurem més endavant.

Aquestes dades queden matisades pel fet que molts immigrants (no en podem concretar la xifra) no són competents en castellà. Alguns el parlen, amb més o menys fluïdesa, però pocs el llegeixen i/o escriuen, cosa que evidencia la necessitat d'articular recursos d'alfabetització per al col·lectiu immigrant. Tenint en compte la diversitat dels seus nivells de formació, en principi aquests recursos haurien de ser diversos, adequats a cada nivell, ja que no és el mateix alfabetitzar en castellà un immigrant que en la seva llengua materna té un nivell d'estudis mitjà-alt, que un immigrant que també en la seva llengua materna és analfabet o que no té estudis. Tanmateix, això no sembla excloure la conveniència d'establir un primer nivell comú d'alfabetització en castellà, orientat sobretot a afavorir la competència oral.

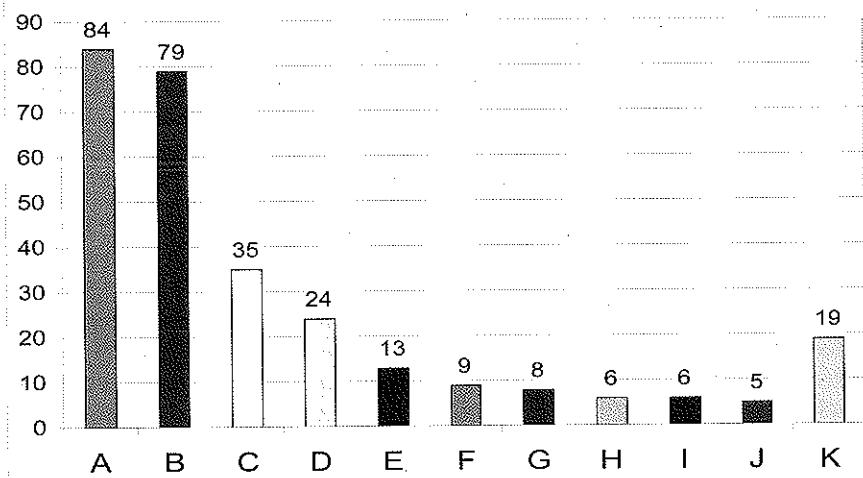
5. DADES LABORALS

A partir d'aquest moment, sempre que ho considerem adequat, analitzarem les dades comparant la situació dels usuaris quan ingressen a l'Hospital de Nit i la situació quan surten, a fi de visualitzar fàcilment el procés seguit.

5.1. Últimes ocupacions

Vegem primer quins han estat els tipus d'ocupació que han tingut els immigrants que vénen a l'Hospital de Nit abans del seu ingrés al centre. No hem discriminat les feines realitzades a Mallorca de les ocupacions a altres comunitats autònomes. I hem registrat aquestes dades de manera no exclouent, de manera que si un usuari ha fet dos o més tipus de feina, els hem consignat tots. Per això, els valors de la taula no són sumatius. Els percentatges es refereixen al total d'usuaris (178).

Tipus d'ocupació	N. d'usuaris	%
(A) Peó agrícola o jardiner	84	47,19
(B) Peó construcció	79	44,38
(C) Peó hostaleria	35	19,66
(D) Obrer indústries diverses	24	13,48
(E) Venedor ambulat, repartidor	13	7,30
(F) Obrer qualificat hostaleria	9	5,06
(G) Empleat comerç	8	4,49
(H) Mosso magatzem	6	3,37
(I) Neteges	6	3,37
(J) Obrer qualificat construcció	5	2,81
(K) Altres	19	10,67

Els treballs no especialitzats o peonatges a l'agricultura (84 usuaris, 47,19%) i a la construcció (79 usuaris, 44,38%) són els dos tipus d'ocupació més recurrents. Seguidament, ens trobam amb 35 usuaris (19,66%) que han fet feines no especialitzades en el sector de l'hostaleria, i amb 24 usuaris (13,48%) que han treballat en feines no qualificades d'indústries diverses (cadena de muntatge o envasat, fàbriques, elaboració d'aliments, etc.).

Com hem indicat més amunt, aquesta realitat contrasta amb el nivell formatiu de molts usuaris i també amb els tipus d'ocupacions que molts d'ells han realitzat als seus països d'origen, sovint més diversificades i qualificades. Un cop arribats a Espanya, en canvi, la inserció laboral es mou entre els estrats més baixos del mercat de treball, en tots els sentits:

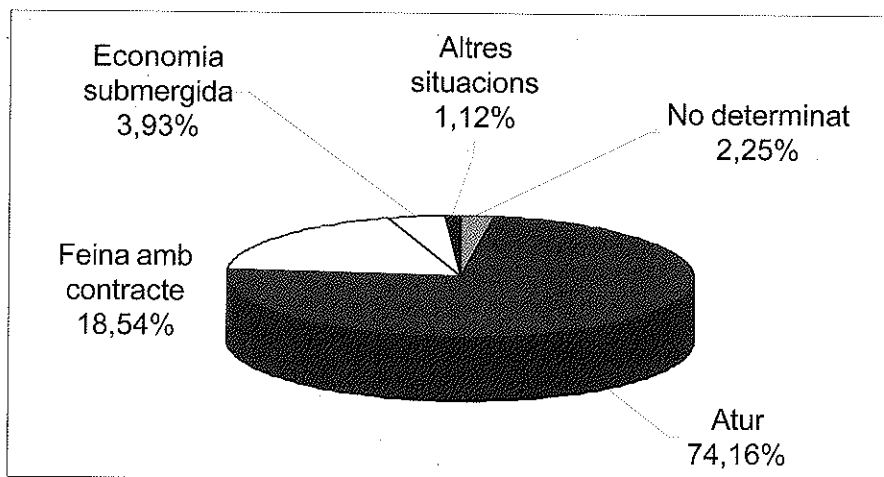
- * **Feines de baixa qualificació:** com demostra la taula precedent.
- * **Baixos ingressos:** un 82% dels usuaris amb ocupació regular té un sou equivalent al Salari Mínim Interprofessional (SMI), o poc més.
- * **Contractació temporal i precària:** la durada mitjana de les ocupacions registrades és de 3,8 mesos.

5.2. Situació laboral

En l'estudi que hem realitzat, primerament vàrem desglossar la situació laboral en dues taules distintes (una per als ingressos i l'altra per a les sortides), amb distribució mensual dels usuaris, ja que intuïem canvis al llarg de l'any. No oferim aquí aquestes taules per no fer excessivament feixuga la lectura de l'informe. Consideram que serà suficient aportar les xifres sense la distribució mensual, així com una altra taula en què comparem els processos laborals dels usuaris. Després, farem algunes observacions sobre allò que ens ha semblat més rellevant.

Abans de l'ingrés a l'Hospital de Nit:

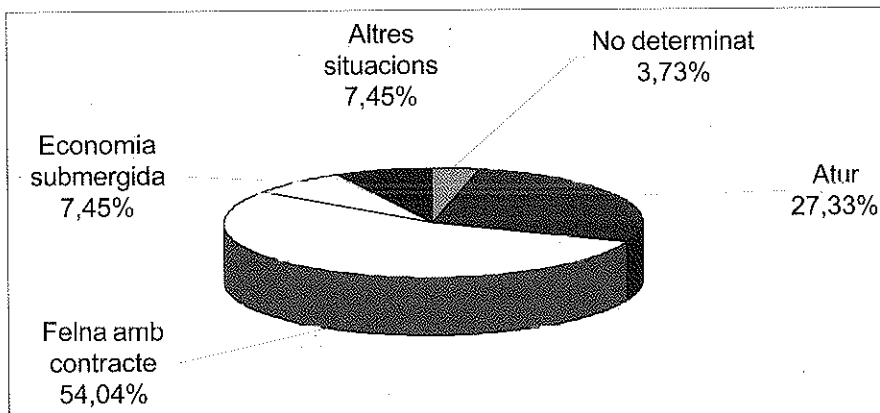
Situació	N. usuaris	%
No determinat	4	2,25
Atur	132	74,16
Feina amb contracte	33	18,54
Economia submergida	7	3,93
Altres situacions	2	1,12
TOTAL	178	100

A la sortida de l'Hospital de Nit (*):

Situació	N. usuaris	%
No determinat	6	3,73
Atur	44	27,33
Feina amb contracte	87	54,04
Economia submergida	12	7,45
Altres situacions	12	7,45
TOTAL	161	100

(*) La suma d'usuaris d'aquesta taula no és 178 sinó 161, perquè hi comptam només els qui ja han sortit del centre en el moment d'elaborar aquest estudi; és a dir, 17 usuaris continuen acollits a l'H. de Nit

Comparació situació laboral entrada / sortida

Situació	N. usuaris	%
No determinat	6	3,73
Entra en atur, surt en atur	41	25,47
Entra en atur, surt amb feina-contracte	59	36,65
Entra en atur, surt amb economia submergida	11	6,83
Entra amb economia submergida, surt amb feina-contracte	3	1,86
Entra amb economia submergida, surt amb economia submergida	1	0,62
Entra amb feina-contracte, surt amb feina-contracte	24	14,91
Altres situacions	16	9,94
TOTAL	161	100

Vistes aquestes dades, és important fer algunes observacions:

En primer lloc, podem assegurar que la **incorporació al mercat laboral no ha estat excessivament difícil** per a aquest col·lectiu, almenys durant la primera meitat de 1998. Tinguem en compte que al SAPSES-HN hem acollit 178 immigrants durant aquest any, mentre que el SAPS-Alberg Can Pere Antoni, que a la pràctica funciona com a centre de primera acollida, n'ha acollit 586, segons consta a la seva Memòria anual; és a dir, hi ha 408 immigrants que, un cop sortits de Can Pere Antoni, no han estat acollits a l'Hospital de Nit, se suposa que per haver resolt la seva situació. Com anirem veient, la problemàtica fonamental és l'accés a un habitatge, no a una ocupació laboral. Malgrat tot, hem detectat que **durant els dos darrers mesos de l'any han augmentat les dificultats d'inserció laboral**, provocant un allargament de les estades (augmenta la proporció d'usuaris en atur, o que malgrat tenir permís de treball només han trobat una feina d'economia submergida, sense contracte).

La situació laboral dels immigrants que han vingut a l'Hospital de Nit, en el moment de sortir del centre, és globalment millor que quan varen entrar. La proporció d'aturats quan surten (27,33%) és molt més baixa que quan varen entrar (74,16%). I és important destacar que molts usuaris que sur-

ten en atur se'n van de l'Hospital de Nit per decisió voluntària, abans que s'esgoti el termini pactat, perquè han resolt el problema d'allotjament, en general accedint a una vivenda compartida amb altres immigrants. Si no hagués estat així, haurien continuat acollits a l'Hospital de Nit fins a trobar feina.

Durant tots els mesos de l'any, els usuaris que entren en atur són sempre majoritaris, amb l'única excepció del mes d'agost, quan ingressaren 8 usuaris en atur, i 8 amb feina-contracte. Així i tot, durant els mesos d'estiu, i fins ben entrat el mes d'octubre, va créixer la proporció d'usuaris que, en el moment d'ingressar a l'Hospital de Nit, ja tenien feina amb contracte. La seva demanda d'acollida fou acceptada per **falta d'allotjament**, ja fos perquè no en trobaven o perquè havien començat a treballar feia poc temps i encara no es podien pagar un lloguer. En definitiva, **constatam que durant la temporada d'estiu (mesos de màxima ocupació laboral a Mallorca) és relativament fàcil trobar feina, mentre que la manca d'habitatges de lloguer disponibles frena l'accés a la vivenda. I viceversa: durant els mesos d'hivern, creix la dificultat d'inserció laboral, però minven els problemes per trobar allotjament.**

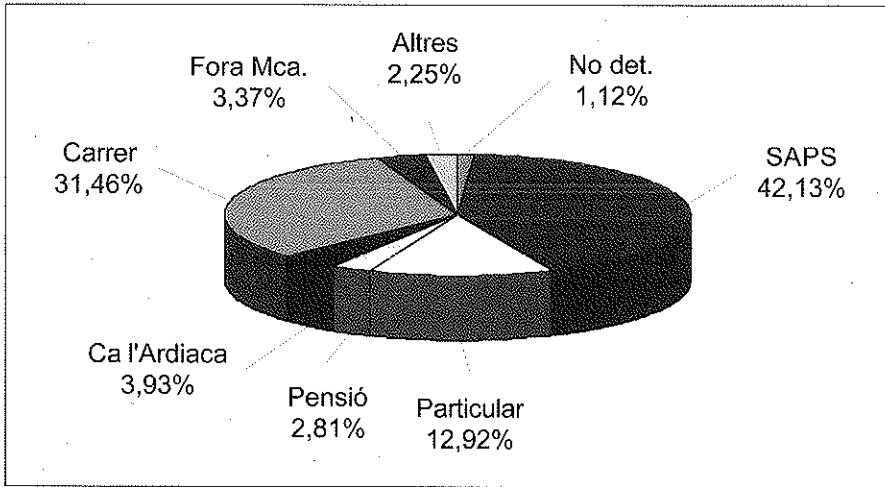
Des d'una perspectiva més qualitativa, no és suficient considerar la situació laboral formal, menyspreant altres factors: quantia dels salaris, tipus de contractació, etc. En aquest sentit, ens remetem a les observacions que feiem al final de l'apartat anterior, en parlar de les últimes ocupacions. En efecte, les feines a les quals accedeixen els immigrants són generalment molt precàries. Malgrat que tinguin un contracte laboral legal, la seva fragilitat no els ofereix cap garantia de futur i dificulta les possibilitats d'inserció social, sobretot pel que fa a l'estabilització de la residència i al reagrupament familiar. Per això, entenem que des de tots els recursos d'integració social i laboral, no basta atendre individualment les demandes puntuals dels immigrants. Cal prioritzar unes intervencions coordinades que promoguin i facilitin uns processos d'inserció sòlids i estables: alfabetització, formació professional, borses de treball i d'habitatge, i prestacions.

6. ALLOTJAMENT

També aquí és convenient analitzar la disposició d'allotjament abans de l'ingrés i després de la sortida de l'Hospital de Nit.

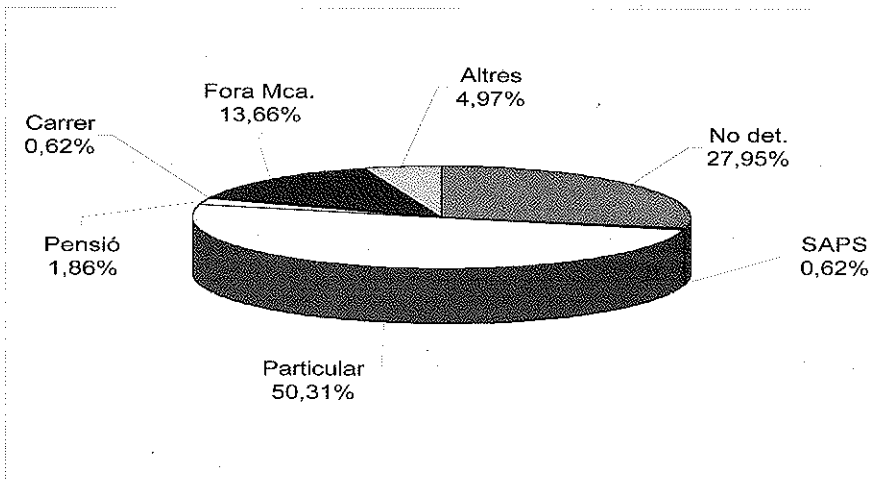
Abans de l'ingrés:

Tipus d'allotjament	N. usuaris	%
No determinat	2	1,12
SAPS-Can Pere Antoni	75	42,13
Vivenda particular	23	12,92
Pensió	5	2,81
Ca l'Ardiaca	7	3,93
Carrer	56	31,46
Fora de Mallorca	6	3,37
Altres	4	2,25
TOTAL	178	100

Després de la sortida:

Tipus d'allotjament	N. usuaris	%
No determinat	45	27,95
SAPS-Can Pere Antoni	1	0,62
Vivenda particular	81	50,31
Pensió	3	1,86
Ca l'Ardiaca	0	0
Carrer	1	0,62
Fora de Mallorca	22	13,66
Altres	8	4,97
TOTAL	161	100

És notable la quantitat d'usuaris que vénen a l'Hospital de Nit des del carrer (31,46% del total). Aquesta situació es deu majoritàriament a la saturació dels llits de què disposa l'Hospital de Nit durant molts mesos de 1998. Quan això no es produeix, l'habitual és que els immigrants siguin acollits primer al SAPS-Can Pere Antoni (de fet, dels 178 immigrants d'aquest estudi, només tres no han passat pel SAPS); si surten d'allà amb la situació no resolta, solen venir directament a l'Hospital de Nit. De fet, com es demostra a la taula precedent, els immigrants directament procedents del SAPS representen el 42,13% de tots els ingressos. El problema és que en moltes ocasions se'ls ha hagut de denegar l'ingrés per falta de llits buits i aleshores no han tingut altra sortida que tornar un dia rere l'altre, esperant que es buidés un llit, passant una o més nits al carrer o en llocs públics.

Destaca també el 12,92% dels usuaris que, en el moment de l'ingrés, procedeixen d'una vivenda particular. Majoritàriament, són immigrants que fins al dia anterior a l'ingrés a l'Hospital de Nit compartien un pis amb altres companys i que per distintes raons (difícils de quantificar) han hagut de sortir: falta de recursos econòmics per col·laborar en el lloguer, situació transitòria, necessitat de deixar espai al pis per a familiars propis o del "titular", etc.

Pel que fa a la disponibilitat d'allotjament en el moment de la sortida, les xifres mostren amb claredat que la situació general és millor que abans d'ingressar a l'Hospital de Nit.

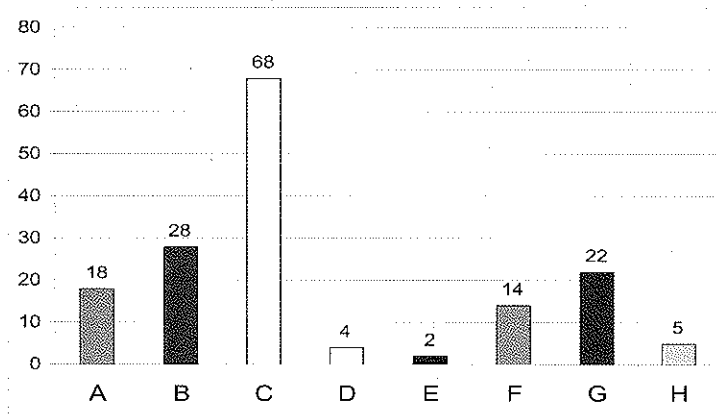
És necessari explicar que la gran quantitat d'allotjaments no determinats a la sortida es deu a una manca de concreció a les fitxes personals dels usuaris. Quan es tanquen els expedients per sortida de l'usuari del centre, si tenen l'allotjament resolt moltes vegades només s'indica "surt amb allotjament resolt", però no se n'especifica el tipus. Malgrat això, el coneixement que tenim dels usuaris ens permet afirmar que, en la majoria d'aquests casos, se'n van a un pis particular compartit amb altres immigrants.

Així i tot, sense comptar els casos indeterminats, els immigrants que surten de l'Hospital de Nit cap a una vivenda particular (generalment compartida amb altres companys immigrants) són la majoria, arribant al 50,31% de totes les sortides. Això no indica en absolut que els hagi estat fàcil trobar aquest allotjament. Al contrari, es tracta d'una de les majors dificultats, que precisa una intervenció quotidiana de suport per part dels treballadors del centre (facilitar informació, assessorar sobre la recerca de vivenda mitjançant la premsa, cridar a agències de lloguer, etc.). Consideram que una millora substancial de les intervencions en aquesta àrea (se n'hauria de concretar la forma i el procediment) contribuiria a reduir els terminis d'estada a l'Hospital de Nit, ja que moltes vegades s'allarguen per manca d'habitatge alternatiu.

No podem deixar de fer un comentari sobre el 13,66% d'usuaris que quan surten de l'Hospital de Nit se'n van fora de Mallorca. Ens trobam amb raons diverses, però el motiu majoritari és la manca de perspectives positives d'inserció laboral. En general, es tracta d'immigrants acabats d'arribar a Mallorca, i que en no trobar feina ràpidament se'n tornen a la península. En molts d'aquests casos, la participació durant alguns dies en els "Grups de Laborteràpia" de l'Associació Marginats-La Sapiència els permet pagar-se el bitllet d'avió o vaixell cap a la península. Així mateix, en aquest grup s'hi han de comptar els ciutadans de la Unió Europea que, ja sigui per cobrament d'una pensió, per percepció d'un gir, o per gestions consulars, surten des de Mallorca cap al seu país d'origen.

7. MOTIUS DE SORTIDA

Motiu	N. usuaris	%
(A) Abandonament	18	11,18
(B) Sortida voluntària abans del temps acordat	28	17,39
(C) Modificació situació laboral (surt amb feina i allotjament)	68	42,24
(D) Cobra salari (ja treballava quan ingressà)	4	2,48
(E) Troba allotjament (ja treballava quan ingressà)	2	1,24
(F) Fi temps acordat (altres situacions)	14	8,70
(G) Viatge fora de Mallorca	22	13,66
(H) Altres motius	5	3,11
TOTAL	161	100

Hem sistematitzat els motius de sortida de manera distinta a com ho feim habitualment a les Memòries, a fi de poder copsar amb major claredat les diferències de matís entre un i altre motiu, i així disposar d'una imatge més ajustada de la realitat. Així i tot, algunes dades de la taula anterior poden ser interpretades de manera ambígua, de manera que intentarem analitzar amb detall alguns aspectes.

El motiu de sortida més corrent és la modificació de la situació laboral (42,24%), corresponent a aquells usuaris que varen ingressar en atur i se'n van amb feina i allotjament.

Referent als **abandonaments**, es tracta d'un fenomen malauradament habitual i difícilment subsanable. Aquí consideram com "abandonament" tota aquella sortida que s'ha produït sense que l'usuari avisàs al centre. Simplement, d'un dia per l'altre deixa de venir a dormir i al segon dia consecutiu se'l dona de baixa. En un context de freqüent saturació de tots els llits disponibles, esdevé una situació injusta haver de deixar una nit o dues un llit buit, perquè l'usuari ha marxat sense avisar, mentre tenim llista d'espera i hem de denegar demandes de noves acollides. L'únic que hi cap fer és explicar aquesta situació a tots els usuaris quan ingressen, però l'experiència ens demostra que en molts casos serveix de poc. Això, naturalment, no és un problema del col·lectiu immigrant, sinó del conjunt d'usuaris de l'Hospital de Nit.

Pot semblar contradictori que, mentre més amunt hem dit que nombrosos usuaris entren al SAPSES-HN amb feina i sense allotjament, causant baixa quan aquesta situació es resol, ara, a la taula anterior, només registrem de manera específica dues sortides d'aquest tipus (E). No es tracta d'un error. Simplement, la majoria d'aquests usuaris estan inclosos dins els dos primers grups (A/Abandonament, i B/Sortida voluntària abans del temps acordat). Malgrat el comentari que fèiem al paràgraf anterior, també és cert que molts abandonaments, i gairebé totes les sortides voluntàries, parlen positivament de l'actitud dels immigrants envers el seu propi procés de normalització. Tot i que sempre hi ha excepcions, són majoria els qui no es "repengen" del recurs que els ofereix allotjament temporal, sinó que quan tenen una oportunitat a l'abast surten voluntàriament del centre.

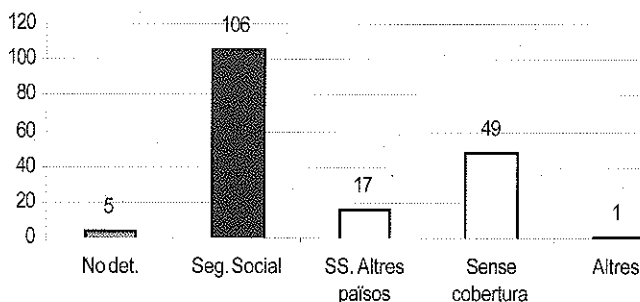
Amb aquestes dades, la informació anterior sobre situació laboral i allotjament, i la informació qualitativa que hem extret dels expedients, podem dibuixar un "perfil-tipus" del procés més comú d'un immigrant al nostre centre:

- a) **Ingressa** a l'Hospital de Nit en atur, procedent del SAPS-Can Pere Antoni.
- b) **Troba feina**. Comença a treballar. S'acorda el termini d'estada fins que cobri i trobi allotjament.
- c) **Cobra** el primer salari. Encara continua al centre, fins que trobi allotjament.
- d) **Troba habitatge** de lloguer, compartit amb altres companys.
- e) **Surt** de l'Hospital de Nit.

8. ALTRES INFORMACIONS D'INTERÈS

8.1. Cobertura sanitària

Cobertura sanitària	N. usuaris	%
No determinat	5	2,81
Seguretat Social	106	65,84
Seg. Social altres països	17	9,55
Sense cobertura	49	27,53
Altres	1	0,56
TOTAL	178	100

La majoria d'immigrants (65,84%) acudeixen a l'Hospital de Nit d'alta a la Seguretat Social. No disposam d'informació sobre quants tenen tarja sanitària de l'Insalud expedida a altres CC.AA.; el que sí podem afirmar és que molt pocs tenen tarja de l'Insalud-Balears.

Els 17 usuaris (9,55%) que disposen de cobertura sanitària d'altres països són tots ciutadans de la Unió Europea.

Pel que fa als usuaris sense cap tipus de cobertura, malgrat que a la taula anterior no hem fet una distribució mensual, podem assegurar que cap al darrer quadrimestre de 1998 han augmentat.

Dels 178 usuaris d'aquest estudi, 18 han rebut atenció mèdica puntual a l'Hospital de Nit, per part del metge de l'Insalud que visita al centre. Generalment, es tracta d'una visita i/o medicació per patologies menors i derivacions a Urgències. No tenim comptabilitzats els immigrants que han rebut atenció mèdica a altres serveis de la xarxa pública de salut. Tenim constància de problemes d'atenció a immigrants sense cobertura. Consideram que el programa d'immigrants de l'Hospital de Nit, d'una forma o d'una altra, ja sigui com a intervenció pròpia o acordada amb una entitat externa, ha de planificar les accions en aquesta àrea.

8.2. Participació en altres programes, entitats i serveis

Les intervencions que hem realitzat a l'Hospital de Nit amb immigrants durant 1998 no han estat prèviament planificades, en el sentit de fermar uns acords més o menys estables amb altres entitats, o d'establir uns procediments de derivació i coordinació. Més aviat s'ha intentat donar resposta a les necessitats a mesura que anaven sortint, cercant quan ha estat necessari el suport d'entitats que treballen de manera específica el tema de la immigració.

Pel que fa a tràmits i gestions de documentació i a processos administratius, tant en l'àrea legal com laboral, els contactes majoritaris s'han tingut amb CITE i el Programa d'Assistència a Refugiats de la Creu Roja. En menor mesura, s'han realitzat intervencions coordinades amb el Centre Guia per a Immigrants d'UGT, l'INEM, l'Administració Perifèrica de l'Estat, i els Consolats dels països d'origen dels immigrants. En aquest darrer cas, és important assenyalar que la majoria són ciutadans de la Unió Europea i de la resta d'Europa. Sols en comptades ocasions s'han mantingut contactes amb consolats africans.

En activitats ocupacionals i de suport a la inserció laboral, destaca la derivació d'usuaris als "Grups de Laborteràpia" de l'Associació Marginats-La Sapiència, i a la Fundació Deixalles. Respecte a la participació en els Grups de Laborteràpia, cal assenyalar que la majoria d'usuaris hi han accedit a fi d'obtenir un ajut econòmic puntual per poder-se moure dins Mallorca en recerca de feina, o per pagar-se un bitllet d'avió o vaixell cap a la península.

8.3. Necessitats i problemàtiques associades

En general, el col·lectiu immigrant atès no presenta altres necessitats que les relacionades amb l'accés a la vivenda i amb una adequada inserció social i laboral. Però aquesta consideració global amaga algunes necessitats específiques d'alguns grups, que no podem passar per alt.

El perfil dels ciutadans de la UE és radicalment distint de la resta d'immigrants. De fet, difícilment podem parlar d'aquests usuaris com d'immi-

grants, ja que la majoria no han vingut a Mallorca amb la intenció de quedar-s'hi a treballar. Més aviat, la majoria entren de ple dins la tipologia de **transeünts**, amb les característiques i necessitats habituals d'aquest col·lectiu: desarelament o aïllament, alcoholisme, manca de perspectives. Es tracta d'un grup amb el qual és difícil plantejar accions educatives o terapèutiques.

Pel que fa als immigrants africans, es noten algunes diferències entre els qui porten menys temps residint a Mallorca o a l'Estat espanyol, i alguns dels que hi resideixen des de fa anys. Els primers, avui majoritaris a l'Hospital de Nit, són els qui menys problemàtiques associades presenten. D'entre els segons, comença a ser significatiu l'**augment de casos d'alcoholisme i altres toxicomanies, i en menor mesura de problemàtiques psíquiques**. D'alguna manera, podríem parlar d'immigrants que no han aconseguit una adequada inserció social, i que han entrat dins la roda de l'exclusió social i la marginació. La majoria d'aquestes persones són ciutadans marroquins, però d'això no se n'ha de treure la conclusió que els immigrants d'aquest país tenen, a priori, més problemes que els altres. La raó és, òbviament, que fins fa pocs mesos gairebé tots els immigrants no comunitaris atesos a l'Hospital de Nit eren del Marroc, però és perfectament previsible que si la diversificació de la procedència dels immigrants continua, d'aquí a un cert temps les diferències que esmentàvem hauran desaparegut.